

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

RR-mdj-070-23/jp/2011 (2959)

Warszawa, dnia 4 lipca 2011 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 4. 07. 11.

nr. 3412 podpis. *Borusewicz*

SP. J. Kwieciński
SECRETARIA
Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 5. 07. 11. zał.

nr. 6414 podpis. *[Signature]*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Sławomir Paweł Mouszarka

W odpowiedzi na oświadczenie Senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Zdzisława Pupy oraz Wojciecha Skurkiewicza skierowane do Pana Donalda Tuska, Prezesa Rady Ministrów, przekazane przy piśmie z dnia 1 czerwca 2011 r. znak: BPS/DSK-043-3726/11, w sprawie coraz liczniejszych przypadków rolników poszkodowanych i oszukanych przez nieuczciwe firmy skupujące płody rolne, uprzejmie informuję Pana Marszałka, co następuje.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi szczegółowo analizuje wszystkie sygnały dotyczące nieprawidłowości występujących w skupie płodów rolnych. Z analizy wynika, że przypadki rolników poszkodowanych i oszukanych przez nieuczciwe firmy najczęściej dotyczą transakcji z odroczonym terminem płatności. Należy zauważyć, że w przypadku tego rodzaju sprzedaży, z problemem związanym z wyegzekwowaniem należności finansowych w obrocie gospodarczym borykają się wszystkie grupy społeczne, nie tylko rolnicy. Zapobieganie, aby takie zdarzenia nie powtarzały się w przyszłości, niezależnie od regulacji prawnych oraz ich przestrzegania, w dużej mierze zależy od decyzji podejmowanych przez zainteresowanych. Często ta forma sprzedaży wiąże się z ofertą korzystniejszej ceny sprzedaży i przez to jest pozornie atrakcyjniejsza. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zawsze podkreśla, że w interesie rolnika jest wytwarzanie stałych więzi pomiędzy nim a skupującym wytworzone przez niego produkty. Jednocześnie przestrzega przed sprzedażą do firm nieznanymi lub oferujących wyższe ceny z odroczonym terminem płatności. W związku z tym, Ministerstwo zachęca do zawierania umów kontraktacyjnych, które to umożliwia tworzenie trwałych powiązań między producentami i ubojniami, zapewnia stabilność zbytu produktów rolnych, a także pozwala uzyskać korzystniejsze warunki pod względem uzyskiwanych cen (premie za lojalność, wielkość dostaw, terminowość, itp.). Celem zachęcania do zawierania umów kontraktacyjnych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przy udziale przedstawicieli zainteresowanych sektorów, opracowało wzory umów kontraktacyjnych. Zachęcaniu do tworzenia więzi kooperacyjnych w postaci umów kontraktacyjnych, szczególnie zawieranych z grupami producentów, służyło także wprowadzanie do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 preferencji w zakresie wysokości wsparcia, jakie możliwe jest do uzyskania przez przetwórców.

Niezależnie od powyższego, sygnały dotyczące nieprawidłowości występujących w skupie płodów rolnych są przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazywane do właściwych inspekcji, Prokuratury Generalnej lub Ministerstwa Sprawiedliwości,

w zależności od właściwości. Przekazując konkretne przykłady wskazujące na naruszanie prawa, m.in. poprzez unikanie płatności za dostarczone płody rolne, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił do Prokuratora Generalnego o interwencję w sprawie nieprawidłowości w realizacji zapłat dla rolników za sprzedane produkty rolne. Ustosunkowując się do powyższego, Prokurator Generalny poinformował, iż polecono Prokuratorom Apelacyjnym w: Katowicach, Gdańsku, Warszawie, Łodzi, Poznaniu, Białymstoku i Krakowie, dokonania sprawdzeń w podległych im jednostkach, czy były lub są prowadzone postępowania w takich sprawach. Polecono również zbadanie tych spraw pod kątem prawidłowości ich prowadzenia i zasadności zapadłych decyzji merytorycznych.

W odpowiedzi na oświadczenie Panów Senatorów, Minister Finansów poinformował, że nie dysponuje środkami prawnymi, umożliwiającymi pomoc rolnikom, poszkodowanym przez firmy skupujące płody rolne oraz ochronę rolników przed nieuczciwymi praktykami podmiotów, prowadzących działalność gospodarczą w sektorze rolnym. Zdaniem Ministra Finansów, w przedmiotowej sprawie nie wydaje się uprawnionym wszczynanie postępowania przez organy kontroli skarbowej. Zgodnie bowiem z art. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. *o kontroli skarbowej* (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214, z późn. zm.) celem kontroli skarbowej jest ochrona interesów i praw majątkowych Skarbu Państwa oraz zapewnienie skuteczności wykonywania zobowiązań podatkowych i innych należności stanowiących dochód budżetu państwa lub państwowych funduszy celowych, a także badanie zgodności z prawem gospodarowania mieniem innych państwowych osób prawnych oraz zapobieganie i ujawnianie przestępstw określonych w art. 228-231 *Kodeksu karnego* popełnianych przez osoby zatrudnione lub pełniące służbę w jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych. Ponadto art. 2 ww. ustawy z dnia 28 września 1991 r. ściśle reguluje zakres kontroli skarbowej. Nie wydaje się, aby działania takie mogły przyczynić się do rozwiązania problemu, o którym mowa w nadesłanym oświadczeniu. Niezależnie od powyższego, pokrzywdzeni rolnicy mają możliwość zawiadomienia prokuratora lub Policji – w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa przez podmioty skupujące – oraz dochodzenia swoich praw i rozstrzygania sporów z kontrahentami w drodze postępowania cywilnego.

Z wyjaśnień, przekazanych przez Ministra Sprawiedliwości wynika, że w ramach przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361, z późn. zm.) należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego zostały umieszczone w uprzywilejowanej kategorii zaspokajania wierzytelności. Przepis art. 278 pkt 2 Prawa upadłościowego i naprawczego stanowi o utworzeniu odrębnej listy rolników w głosowaniu nad układem, natomiast art. 342 pkt 2 zalicza rolników do drugiej kategorii zaspokojenia z funduszy masy (tak jak należności za pracę, które również są traktowane szczególnie, przed podatkami i innymi daninami publicznymi). Większość wierzytelności podlega zaspokojeniu w kategorii czwartej.

Minister Sprawiedliwości zwrócił się do prezesów sądów okręgowych z zapytaniem, czy w podległych im sądach upadłościowych są prowadzone postępowania upadłościowe z udziałem przedsiębiorstw skupujących od rolników trzodę chlewną i inne płody rolne, a w razie stwierdzenia występowania takich spraw o podanie ich liczby. Z udzielonych informacji wynika, że w całym kraju, w fazie po ogłoszeniu upadłości toczą się 43 postępowania upadłościowe takich dłużników, a dodatkowo w toku rozpoznania są 3 wnioski o ogłoszenie upadłości.

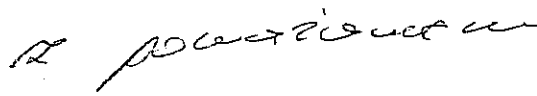
Wymaga jednak zaznaczenia, że nie obejmuje się spraw upadłościowych nadzorem administracyjnym według kryterium rodzaju działalności prowadzonej przez dłużnika. Zgodnie bowiem z postanowieniami § 2 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 października 2002 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością

administracyjną sądów (Dz. U. Nr 187, poz. 1564), zwierzchni nadzór Ministra Sprawiedliwości nad działalnością administracyjną sądów, określony w art. 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98 poz.1070 z późn. zm.), obejmuje bieżącą i okresową kontrolę toku postępowania w sprawach indywidualnych w przypadku ujawnienia okoliczności wskazujących, że sprawy są prowadzone niesprawnie lub z naruszeniem prawa. O ile zatem czynności w sprawie są podejmowane bez zbędnej zwłoki oraz nie można w prowadzonym postępowaniu dopatrzeć się naruszeń prawa, nie ma podstaw do objęcia danej sprawy nadzorem.

Natomiast od 2004 r. jest sprawowany jest bezpośredni nadzór Ministra Sprawiedliwości nad wszystkimi postępowaniami upadłościowymi trwającymi ponad 3 lata.

Niezależnie od powyższego warto zaznaczyć, że przepisy Kodeksu karnego penalizują zachowania sprawców dopuszczających się przestępstwa oszustwa, kradzieży lub przywłaszczenia, stąd też sygnalizowane w oświadczeniu senatorskim działania firm skupujących płody rolne, o ile zostanie ustalone, że mają cechy przestępstwa, mogą być przedmiotem postępowań karnych, inicjowanych również z urzędu przez właściwe jednostki prokuratury. Doprowadzenie innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania stanowi przestępstwo oszustwa (art. 286 § 1 k.k.). W zależności od okoliczności, rolnicy, o których mowa w oświadczeniu, mogą być również pokrzywdzonymi w wyniku przestępstwa kradzieży (art. 278 § 1 k.k.) lub przywłaszczenia (np. art. 284 § 1 k.k.).

Minister Sprawiedliwości ocenia, że istniejące obecnie rozwiązania legislacyjne pozwalają na skuteczne przeciwdziałanie tej kategorii przestępstw.

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU
Andrzej Butra

Do wiadomości

Departament Spraw Parlamentarnych i Samorządowych przy KPRM.